

Jaarverslag Academie Antroposofische Gezondheidszorg Studiejaar 1 september 2021 tot 1 september 2022

1. Terugblik

Het afgelopen jaar was het tiende studiejaar van de Academie en dat stond nog sterk onder invloed van de coronapandemie. Wel ontstonden er een nieuw soort normaliteit en gewenning aan de geldende regels en richtlijnen. Dankzij de flexibiliteit en de inspanningen van de coördinatoren, de docenten en de cursisten is het echter gelukt een groot deel van de cursussen en opleidingen online of als mengvorm hybride te laten plaatsvinden.

Het academisch jaar moesten we als gevolg van de Corona-beperkingen met een negatief resultaat van ongeveer € 7.500,- afsluiten. Voor het studiejaar 2022-2023 gaan we echter weer van een kostendeekkende exploitatie uit.

Inhoudelijk stonden twee thema's centraal. In eerste plaats de vraag naar continuïteit in het docentencorps. Veel docenten zijn al vanaf het begin met de academie verbonden en het wordt tijd om naar opvolgers uit te kijken. Dit resulteerde in een nieuw geconcipeerde docentenopleiding met de titel 'Ontdek de docent in jezelf'. Het concept behelst een interactieve kennis- en ervaringstransfer van onze kerndocenten naar een volgende lichting ervaren professionals, die bereid is om een nieuwe generatie antroposofische beroepsbeoefenaren op te leiden. In totaal namen 16 deelnemers aan de opleiding deel.

In de tweede plaats werd op bestuurlijk niveau samen met de partners Scillz en Plegan gezocht naar een geschikte samenwerkingsvorm onder de naam Antropos. Het doel van Antropos is vooral om, door het bundelen van ervaring en knowhow, voor de antroposofische zorginstellingen scholings- en opleidingsprogramma's te ontwikkelen en aan te bieden. Dit resulteerde in het sluiten van een convenant tussen de partners in juni 2022 waardoor een platform voor gestructureerde samenwerking kan ontstaan. Het in de afgelopen jaren het door een interdisciplinaire werkgroep ontwikkelde concept Camino, een opleidingsprogramma voor nieuwe medewerkers van alle niveaus in de instellingen, heeft daardoor een goede organisatorische basis.

Op bestuurlijk niveau hebben we afscheid genomen van Aart van der Stel en Judith Steenhorst die helaas geen mogelijkheid had een tweede term van vier jaar in het bestuur zitting te nemen. Als opvolgster voor Aart van der Stel is Miriam de Zwart, huisarts in Utrecht, tot het bestuur toegetreden. Een opvolging voor Judith Steenhorst wordt nog gezocht.

2. Overzicht van scholingen in het studiejaar 2021 -2022

In het studiejaar 2021-2022 zijn de opleidingen *interdisciplinaire basismodule* en de *11^e Vervolgopleiding Antroposofische Diagnostiek, Gespreks- en Psychotherapie* gestart.

Daarnaast werden in dit studiejaar in totaal 10 scholingsdagen vormgegeven, twee maal een introductiecursus van drie dagen, twee voorlichtingsbijeenkomsten voor de basismodule en een online voor de 11^e vervolgopleiding ADGP, een meditatiecursus van 6 avonden en 2 webinars.

- De **onderwijscommissie basismodule** heeft de Interdisciplinaire basismodule georganiseerd met de moduleleiders Guus van der Bie en Hannie Bakker. Dit jaar was er een groep van 23 deelnemers, 18 hebben de module afgemaakt, drie zijn er voortijdig uitgestroomd en twee opteerden voor een inhaaltraject in het navolgende cursusjaar.
- Vanuit de **NVAP/BPHA onderwijscommissie** werd de *11^e Vervolgopleiding Antroposofische Diagnostiek, Gespreks- en Psychotherapie* neergezet vanaf januari 2022. Daaraan deden uiteindelijk 12 deelnemers mee.
- Vanuit de **accreditatiecommissie** is er hard aan gewerkt om meer reguliere accreditatieaanvragen te verzorgen voor deelnemers van de basismodule. De basismodule is geaccrediteerd bij de ADAP (accreditatie van deskundigheidsbevorderende activiteiten voor paramedici) voor 210 punten. Accreditatie is in 2021-2022 verleend door de FGzPt (Federatie van gezondheidszorgpsychologen, klinisch psychologen en psychotherapeuten) voor 48 punten en voor verpleegkundig specialisten is de basismodule geaccrediteerd met 124 punten.
- De **programmacommissie** kwam in dit studiejaar 5 keer bijeen, zowel fysiek als via ZOOM. Vanuit de programmacommissie zijn 12 interdisciplinaire scholingen georganiseerd met de volgende thema's. Eén daarvan ging niet door vanwege te weinig aanmeldingen.
 1. Omgaan met verlies en rouw - 29 deelnemers;
 2. Angsten en ik-versterking – 26 deelnemers;
 3. De werking van de weekspreuken – 13 deelnemers;
 4. Herstellen en gezond zijn – 12 deelnemers;
 5. Meerdere wegen bij het levenseinde- zoektocht naar inzichten – 34 deelnemers;
 6. Multidisciplinaire bijscholing oncologie in de antroposofische gezondheidszorg – 24 deelnemers;
 7. Van groeikrachten en denkrachten, over ontwikkelingsproblematiek in de eerste 21 jaar – 18 deelnemers;
 8. Het etherlichaam handen en voeten geven – 19 deelnemers;
 9. Auto-immuunziektes – 28 deelnemers;
 10. Je eigen weg gaan - een biografisch perspectief (geannuleerd wegens te weinig deelnemers);

11. Zintuigen – 17 deelnemers;
12. Burn-out en vermoeidheid - het etherlichaam versterken – 17 deelnemers.

➤ Daarnaast vonden plaats:

1. Twee keer een introductiecursus antroposofische gezondheidszorg van drie dagen (12 deelnemers en 9 deelnemers), in samenwerking met Scillz en Plegan;
2. Twee incompany bijeenkomsten; Een over het vierledig mensbeeld in relatie tot de levensfasen 0-21 jaar en de tweede over het drieledig mensbeeld in relatie tot de levensfasen 0-21 jaar en
3. Zes avonden van de meditatiewerkplaats, in samenwerking met de medische sectieraad (6 deelnemers);
4. Twee webinars. Een over 'de verbinding aangaan, met Truida de Raaf (orthopedagoog) werd bezocht door 49 deelnemers. Het tweede webinar was door Jacques Meulman met als onderwerp: *De gezond- en ziekmakende krachten van pedagogie en onderwijs in de eerste 21 levensjaren en de doorwerking daarvan in de volwassenheid* en werd bezocht door 57 deelnemers.

3. PR

In mei en juni 2020 zijn twee fysieke voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd waar 15 mensen op af kwamen.

Voor de te starten NVAP opleiding is in juni een voorlichtingsbijeenkomst gehouden. Daarnaast wordt er iedere maand een digitale nieuwsbrief verzonden naar ongeveer 1500 e-mailadressen. Ook zijn er advertenties geplaatst in onder andere Motief, de Seizoener, Antroposofie Magazine, Ita en in het Vakblad natuurlijke & Integrale gezondheidszorg.

Dit jaar is er ook meer ingezet op online aanwezigheid op LinkedIn, Google en facebook.

4. Visie en methodieontwikkeling.

De Academie heeft dit studiejaar een leergang opgezet om docenten op te leiden die cursussen met antroposofische inhoud kunnen/ willen gaan geven. De titel is: 'Ontdek de docent in jezelf', en er namen 16 cursisten aan deel.

5. Het netwerk van de Academie

- Het **Samenwerkingsverband Antropos.nu**. dat zich in de afgelopen jaren tussen de Academie Antroposofische Gezondheidszorg, Scillz en Plegan heeft ontwikkeld, hield het afgelopen studiejaar maandelijkse bijeenkomsten. Zie ook paragraaf 1; terugblik.
- Deelname aan **onderzoekplatform van het lectoraat AG**. In principe vindt dit platform twee keer per jaar plaats.
- Deelname aan het **Platform Antroposofische Gezondheidszorg (PAG)**. Het platform heeft vertegenwoordigers uit de beroepsgroepen (therapeuten en artsen), Weleda, Antroposana, en vanuit enkele zorginstellingen in het land. Dit platform is onder andere mede-initiatiefnemer van de website met een database van antroposofische zorgverleners (www.aandachtvoorjoualsgeheel.nl).

6. Bestuur

In de volgende tabel worden de bestuursleden van het cursusjaar met datum van benoeming en mogelijk herbenoeming c.q. aftreden weergegeven.

Bestuursleden cursusjaar 2021-2022

naam	benoemd	herbenoemen/aftreden
Judith Steenhorst	September 2018	September 2022
Joop Hoekman (secretaris)	April 2019	April 2023
Walrik Holtermans	September 2019	September 2023
Loïs Eijgenraam	September 2019	September 2023
Twan Nijenhuis	Juli 2020	Juli 2024
Jacob Bijkerk (voorzitter)	Juli 2020	Juli 2024
Matthijs Meester (penningmeester)	September 2021	September 2025
Miriam de Zwart	Januari 2022	Januari 2026

In dit studiejaar trad Aart van der Stel af als bestuurslid en verwelkomden we zijn opvolger Miriam de Zwart. De **coördinatie** van scholingen, PR en opleiding werd verzorgd Wieneke Groot. De administratie en de boekhouding zijn extern ondergebracht.

7. Financiën

Het cursusjaar 2021-2022 is afgesloten met een verlies van € 7.661,-. De inkomsten kwamen uit op € 178.699,- en de kosten op € 186.360,-. Naast de basismodule werd

een groot aantal bij- en nascholingen verzorgd. Om cursussen kostendekkend aan te bieden wordt gestreefd naar voldoende volle ‘klassen’. De meeste cursussen zijn bij 20 deelnemers kostendekkend te realiseren. Om de voortgang hiervan goed te monitoren is gebruik gemaakt van een rapportagesysteem; er wordt maandelijks gerapporteerd in de bestuurskern. Mede naar aanleiding hiervan zijn extra kosten gemaakt voor PR en communicatie; dit ook ten behoeve van de basismodule, waarvoor het aantal aanmeldingen aanvankelijk achterbleef. In 2021-2022 is het voor veel cursussen gelukt om kostendekkend te werken. Toch bleek dit voor een aantal cursussen niet haalbaar (bijvoorbeeld de cursussen over weekspreuken en over meditatie). Voor het nieuwe cursusjaar is daarvoor subsidie aangevraagd. Ook voor innovatie en ontwikkeling is extra steun bij fondsen aangevraagd. De overige kosten zijn hoger dan begroot (onder andere administratie en bestuur). Met betrekking tot administratie is wat minder uitgegeven aan coördinatie, waardoor werkzaamheden verschoven naar de administratief medewerker (wat kosten-efficiënter is). De extra bestuurskosten betreffen vooral reiskosten. De kosten voor registratie en accreditatie nemen toe. Accreditatie is in toenemende mate van belang om cursussen voor deelnemers relevant aan te kunnen bieden.

De samenwerking met onze partners is daarbij essentieel. Afgelopen studiejaar zijn subsidieaanvragen toegekend voor digitalisering en de doorontwikkeling van bijvoorbeeld webinars, door de Stichting Raphaëlfonds (€ 5.000,-) en de Stichting Vrienden van Bronlaak (€ 2.500,-). Ook is een gift ontvangen van de Stichting Benoe (voorheen de Stichting ter bevordering van Heilpedagogiek; € 2.500,-). Wij zijn de betreffende fonds zeer erkentelijk voor hun ondersteuning. De gelden zijn besteed aan: ontwikkeling van de methodiek en didactiek, de portaalfunctie, antroposofisch begeleidingshuis en Antropos.nu, Ook is er geïnvesteerd in een nieuwe docententraining en in apparatuur voor het digitaal aanbieden van cursussen en er zijn webinars ontwikkeld en uitgevoerd.

8. Vooruitblik op het nieuwe studiejaar

Voor het academische jaar 2022-2023 gaan we er van uit dat de coronapandemie intussen achter ons ligt. Het accent komt daarmee weer op het interactieve live lesgeven te liggen, dat zowel bij docenten als cursisten duidelijk de voorkeur heeft. De interdisciplinaire basismodule is voor het nieuwe academische jaar weer volgeboekt en gaat het elfde jaar in.

De teach de teacher opleiding met de titel “Ontdek de docent in jezelf” staat, na een succesvolle eerste ronde, ook in het nieuwe studiejaar weer op het programma: Deze cursus krijgt een vaste plaats in het jaar programma van de academie. Het wordt een basisopleiding voor nieuwe jongere docenten om met de methodische aspecten van het overdragen van antroposofische vakinhoudelijke thema’s vertrouwd te raken. Het is daarmee een bijdrage aan het opleiden van een nieuwe generatie van docenten voor de hele sector van de antroposofische gezondheidszorg. Het is onderdeel van onze aandacht voor het spanningsveld tussen enerzijds de vraag naar alternatieve

complementaire zorgvormen vanuit de samenleving, en anderzijds de geringe instroom van professionals die zich gefundeerd in de antroposofie willen specialiseren. Leidend is voor ons de vraag hoe we de antroposofische zorg als totaalbeeld kunnen communiceren, om ons daarmee te onderscheiden van stromingen in de geneeskunde en in de zorg, die de focus overwegend op enkele aanvullende aspecten van de mens richten.

Op bestuurlijk niveau heeft onze secretaris Joop Hoekman aangegeven om gezondheidsredenen zijn functie aan een opvolger te willen overdragen. Ook wordt naar opvolging van Judith Steenhorst gezocht

Het academische jaar 2022-2023 biedt dus zowel inhoudelijk als bestuurlijk weer een aantal interessante uitdagingen.

Onze missie: Door samenwerking beter worden